Vedkjeler
for sentralvarmeanlegg. Et mindre antall kan leveres fra lager.
Ombygning av kjeleanlegg
til fyring med skogsved.
Bestill i tide!
Alfsen og Gunderson Ingeniører
Centralbord 17020 – Prinsensgt. 28 – Oslo

Idag 12 sider

Løssalg 20 øre

Aftenposten

HVEM HVAD HVOR
Spør efter denne utmerkede og billige kunnskapskilde hos bokhandlerne eller i aviskioskene.
Heftet kr. 3.00 - i shirting kr. 4.00.

Nr. 255 | Morgennr. | Abonnement Oslo og Aker ved bud: Kr. 12.00 pr. kvt. » 4.25 » mnd. | Telefon 15 660 Centralbord. | Oslo, tirsdag 28. mai 1940 | A-Centralen Telefon 61 747 | Abonnement Utenbys: Kr. 12.50 pr. kvt. » 4.50 » mnd. | Morgennr. | 81. årg.

Den tyske front ved Kanalkysten

Uttalelse til Tysk Telegrambyrå fra autoritativt militært hold:

„Den som er herre i Calais har nøkkelen til England"

Berlin, 27. mai. (NTB.)

PÅ autoritativt militært hold har man idag overfor Tysk Telegrambyrå erklært at den som er herre i Calais har nøkkelen til England. Når den tyske front skyves ut mot kanal-kysten betyr det bl. a. at Storbritannien ikke lenger behersker den viktige tilførselsvei som Kanalen er for det. Dermed synker også London som den største havn i landet ned til å bli betydningsløs skjønt den i normale tider tar imot 40 pct. av innførselen.

Alle utenlandske militære sakkyndige er enige om at de tyske troppers besettelse av de viktigste kanalhavnene er en dødelig trusel mot Storbritannien på grunn av den gunstige stilling dette gir det tyske luftvåben for angrep. Den hurtige besettelse som tyske tropper har foretatt i Boulogne og Calais har ført med sig at mulighetene for å føre de britiske tropper på kontinentet med skib til Storbritannien er blitt sterkt begrenset. Når det i det hele tatt ennu finnes britiske tropper i Nord-Frankrike så er det fordi det ikke har lykkes å føre dem over Kanalen på de skib som blev holdt i beredskap.

Tysk Telegrambyrås frontberetning.

(NTB.) I Tysk Telegrambyrås frontberetning idag heter det at det almindelige inntrykk av overkommandoens kommuniké idag er at avgjørelsens time nærmer sig ubønnhørlig for de fiendtlige tropper som står i det belgisk-franske område. Under de siste kamper har det vist sig at engelskmennene som tidligere har det mål å trekke så mange tropper som mulig tilbake over kanalen. Engelskmennenes fortvilte motstand som f. eks. ved Calais skal bare være til å dekke innskibningsforsøkene. Men å transportere tropper med skib innenfor det tyske luftvåbens virkeområde, er en meget vanskelig opgave. Det koster tid og store ofre å gjennemføre det. Franskmennene har mindre interesse for kanalen. De forsøker stadig å føre sine tropper til motangrep og har nu særlig satt inn sine koloniregimenter for å gjøre et gjennembruddsforsøk. Men alle disse fruktesløse angrep brøt sammen overfor den tyske motstand.

Det er meget betegnende for tyskernes overlegenhet når overkommandoens kommuniké nevner de usedvanlige resultater som to officerer har opnådd. Den kjensgjerning at en stridsvogn har skutt en torpedojager i brand er noget som ikke er skjedd tidligere i krigshistorien. Dette eksempel på stridsvognenes virkninger lar ane den tilintetgjørelse som fiendtlige stridsvogner utsettes for når de støter mot massen av det tyske panservåben.

Siden midten av april har en-

Fortsatt side 3, spalte 7.
(Den tyske front).

120 evakuerte kom fra Sverige igåraftes.

Opgir mange hjemreisen på grunn av skremselsagitasjon?

Kongsvinger, 27. mai.

(NTB.) Det var stort fremmøte på Magnor idag da de norske evakuerte fra Sverige skulde komme. Kvinnenes Arbeidshjelp på Magnor og lottene fra Kongsvinger hadde forberedt sig på å ta mot flere hundre, men med første tog kom bare 40 og med det andre oget 78 personer. De blev mottatt på aller beste måte og bevertet.

Årsaken til at så forholdsvis få vender hjem, synes å måtte tilskrives at det i Sverige drives ikke så lite av en skremselsagitasjon overfor de norske. De blir fortalt rene røverhistorier om tilstanden her hjemme, og det er da forståelig at mange opgir hjemreisen. Som eksempel på ryktene som svirrer i Sverige, kan nevnes at blandt dem som vendte hjem idag, var folk som i fullt alvor spurte om det virkelig var mat å få her.

Arbeidslivet i Nederland gjenoptas.

I samarbeide med de tyske myndigheter.

Amsterdam, 27. mai.

(NTB.) De hollandske aviser bringer idag tallrike beretninger om hvorledes livet i Nederland igjen begynner å bli normalt. Telegraaf skriver at arbeidet i industrien i provinsen Limburg for en stor del er gjenoptatt. I laugsdistriktet hollandsk Limburg har krigsoperasjonene ikke voldt den minste skade, og arbeidet der fortsetter helt normalt. I Groningen har det været holdt et møte mellem ordførerne i kommunene der og tyske myndigheter. Man rådslo om samarbeide for å fremme områdets interesser.

Avisene hilser med glede utnevnelsen av dr. Wohlthat til økonomisk sakkyndig for Nederland. Telegraaf skriver at hans ankomst til Nederland viser at man i Tyskland har full forståelse for landets økonomiske behov. Vi kan bevidne, skriver bladet, at tyskerne har gjort alt for at besettelsen av Nederland skulde bli minst mulig trykkende for den hollandske befolkning.

Man forteller i pressen videre at de britiske bombeangrep på Nederlands byer blir fordømt på det skarpeste av befolkningen. Disse angrep i nattens mulm og mørke har rammet fredelige civilpersoner.

Også normaliseringen av samferdselen mellem Nederland og Tyskland gjør ytterligere fremskritt.

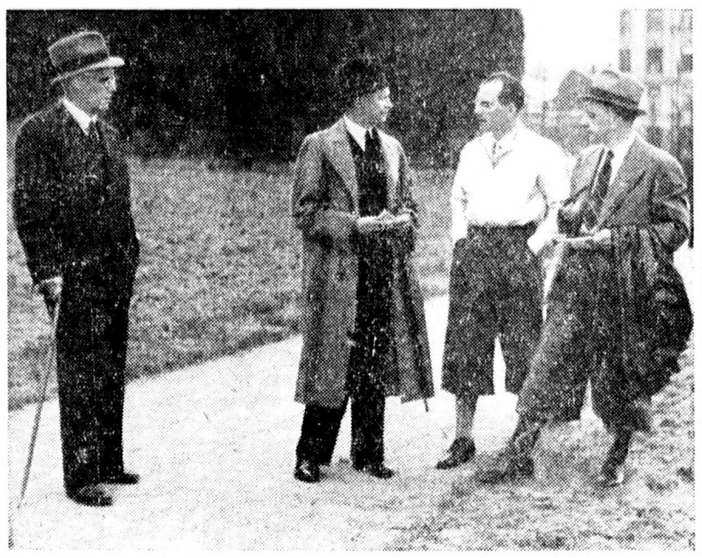

Potetutvalget ved Ankerbroen igår. Fra venstre: Bygartner Røhne, formannen disponent Stranger, havearkitekt Strøm og sekretær Omar Gjesteby.

240.000 kg. kommunale poteter i jorden innen 1. juni.

Med 7-8 fold vil avlingen dekke en måneds ordinært forbruk i Oslo. – På befaring med det kommunale potetutvalg.

Den kommunale potetdyrkning har fått en udmerket start. Det har været arbeidet på spreng rundt på de forskjellige arealer som var utsett til poteter og kålrot og hvis det fortsetter i samme tempo uken ut vil alle medvirkende, med potetutvalget i spissen, kunne si at de har gjort sin plikt i potetveien og så forøvrig håbe på at vår herres sol og væte vil sørge for de mange fold.

Man hadde regnet med å få satt ialt 240,000 kg. og innen 1. juni vil antagelig alt være i jorden. Som tidligere meddelt er man denne gang gått inn for helt kommunal felleshusholdning i denne dyrkning. Der arbeides rasjonelt med moderne redskap over store vidder, uten opdeling i parseller til bearbeidelse og avbenyttelse for den enkelte. Ialt er utlagt 800 mål til poteter og 200 til kålrot. Dessuten har de kommunale forpaktere, blandt annet på de kommunale eiendommer rundt Maridalsvannet, påtatt sig 650 mål til poteter, 150 mål kålrot og 150 mål grønnsaker.

De største arealer er på Bogstad golfbaner som helt gratis er stillet til disposisjon og som alene optar 300 mål poteter og 100 mål kålrot. Dessuten har man 160 mål poteter og 80 mål kålrot på Nordre Åsen og 80 mål poteter på Etterstadsletten. Ellers er arealene spredt over hele byen og omegnen.

Potetutvalget drog igår på en inspeksjonstur til dyrkningslandet. Turen gikk over Ankerbroen, hvor elveskråningene er tatt i bruk, derefter til Tøyenarealene, videre til Hedmarksgaten, Vålerengen park, Etterstadsletten, Nordre Åsen, Chr. Michelsens gate, Torshov, Bjølsen og Tåsenarealene og til slutt til Bogstad.

Over alt gikk arbeidet så det røk av jordene. Selve settingen har været utført av frivillige. Denne gren av virksomheten har været organisert av bestyrer Hjalmar Larsen som var meget tilfreds med arbeidsstokken, ialt 1000 — mest damer, forteller han. Næsten alle sammen er folk som har stilling om formiddagen, men ofrer sin fritid utover eftermiddagen. Arbeidsledige frivillige har det været ytterst få av.

Det er ialt 30 forskjellige dyrkningsfelter med tilsammen 1650 mål poteter og 350 mål kålrot som dyrkes på denne måten. Hertil kommer sykehusenes, barnehjemmenes og skolehavenes felter som drives for sig.

Potetene vil altså være i jorden senest de første dager av juni. Så kommer turen til kålroten. Arbeidet med den vil være gjort i løpet av en uke.

Bygartneren mente å kunne gjøre regning på minst 7—8 fold hvis lykken er god. På Bogstad, hvor jorden er særlig egnet til formålet, endog 10—12 fold.

Efter dette skulde det altså bli minst 1¾ mill. kg. poteter til høsten, foruten kålrothøsten, det vil si poteter nok for minst en måneds ordinært forbruk i Oslo. Og det er sandelig ikke å forakte.

«Ark Royal»s tidligere chef utnevnt til 1. sjølord.

London, 27. mai.

Admiralitetet meddeler at kommandør Arthur John Power er utnevnt til 1. sjølord og chef for admiralstaben. Power var tidligere chef for hangarskibet «Ark Royal».

Storbrand i Tolga.

Ifølge Fjell-Ljom på Røros blev Tolga i Nord-Østerdal i forrige uke hjemsøkt av en voldsom brand som la det store forsamlingshuset Vidarheim og to privathus like i nærheten i aske. Brandskaden går op i 70,000 kroner. Årsaken til branden antas å være uforsiktig omgang med bensin.

Hvorledes skal vi få forbindelse med våre pårørende i utlandet?

Bergen, 27. mai.

(NTB.) Efter hvad Morgenavisen erfarer har 5. distrikt av Norges Røde Kors reist spørsmålet om hvad det kan gjøres for å skaffe forbindelse mellem personer i de utland som det for tiden ikke er postforbindelse med og deres pårørende her i landet.

Det er en sak av aller største betydning for de mange som nu savner efterretning fra sine pårørende og da ikke minst for sjøfolkene. Distriktets formann, dr. Tschudi-Madsen meddeler at kretsen har mottatt flere henvendelser som viser at behovet er stort. Det har i nogen tid været arbeidet med saken, men den er vanskelig og vidløftig, og det kan ennu ikke sies noget om hvad løsningen vil bli.

Krigsskadetrygden konstituert.

Utligningsprocenten 1 procent av beregningsgrunnlaget

(NTB.) Styret i krigsskadetrygden for bygninger holdt konstituerende møte igår under ledelse av formannen, advokat J. B. Hjort.

Som administrerende direktør ansattes nuværende direktør i Akershus Gjensidige Brand-assuranseforening, Alf Rødskog.

Utligningsprocenten fastsattes til 1 pct. av beregningsgrunnlaget.

Betalingsfrister m. v. vil bli fastsatt senere. Styret utarbeidet et utkast til vedtekter som vil bli oversendt Justisdepartementet til gjennemgåelse idag. Det blev også innledet forhandlinger om optagelse av et gjenreisningslån som i sin tid skal innfries av de midler som efterhvert kommer inn av de utlignede beløp. Krigsskadetrygden vil i løpet av uken oprette sitt kontor i Tollbodgaten 17.

OLE BULLS FIOLIN –

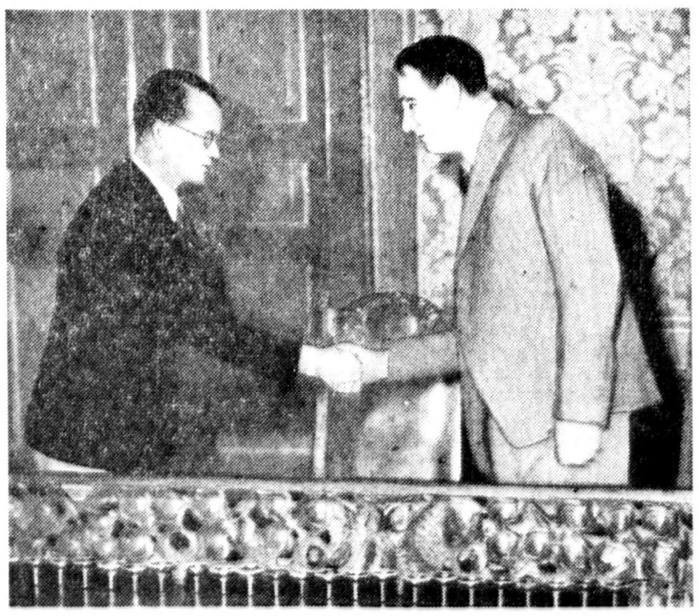

Ole Bulls fiolin overrekkes.

Som fortalt i aftennummeret igår, blev Ole Bulls berømte Guarnerius igår overrakt Filharmoniske Selskap som gave fra dr. med. Alexandra Ingier. Fotografen tok disse snapshots under den lille ceremoni som blev utfoldet ved anledningen, til høire ser man professor Francis Bull som overrakte, og til venstre fabrikkeier Chr. Schou som mottok gaven. Det skjedde i Universitetets møtesal i Domus Academica.

Gibraltar, Suez og Dardanellene

— lenker som må hugges over, skriver italiensk avis.

Mussolini får nye erklæringer om lojalitet og kampberedskap.

En dagsbefaling fra generalstabschefen for den fascistiske milits.

Rom, 27. mai. (NTB.)

MUSSOLINI har fått nye telegrammer hvor krigsfrivillige og sorteskjorter fra de forskjelligste deler av landet gir uttrykk for ubetinget troskap og kampberedskap.

Chefen for generalstaben i den fascistiske milits har sendt ut en dagsbefaling til sortskjorteavdelingene ved universitetene. Det heter her at idag hersker det i alle italienske hjerter et brennende ønske om å befri det fascistiske verdensrike fra det trykkende hegemoni og gjøre det til herre i sitt eget hav. Frivillige fra hele Italia hilser dere med kampropet og hever våbnene og felttegnene sammen med dere i Il Duces navn.

I forbindelse med kommunikeet fra den tyske overkommando, skriver Lavoro Fascista idag, at på grunn av den tyske hærs stadige fremmarsj er både den franske hovedstad og Storbritannien truet på det sterkeste.

Avisen har også en ledende artikkel om Italias krav på Nizza, og skriver at det her dreier sig om en by som har 50,000 italienske innbyggere. I de 80 år byen har tilhørt Frankrike, har dens italienske karakter ikke endret sig. Fra 1388 til 1860 var Nizza næsten uten avbrytelse italiensk. Problemet Nizza reiser sig nu i hele sitt omfang for Italia. Ingen tviler på at det vil bli løst efter den italienske nasjons rett.

«Tre knuter, Suez, Gibraltar og Dardanellene gjelder det å hugge igjennem», fremholder Giornale d'Italia, som samtidig gjengir et billede som fremstiller disse tre utganger fra Middelhavet som knuter på et tau; ved siden av tauet ligger det en skarpslipt kniv. England har for å virkeliggjøre sitt hegemoni aldri villet vite noget av Middelhavets frihet, skriver avisen.

Roms «Mare nostrum» er forvandlet til en «engelsk innsjø» hvor Storbritannien gir befalinger med større vilkårlighet enn hjemme, treffer beslutninger og undertrykker alle nasjoner. Med sin kremmerånd og sin voldsomme inntrengelsespolitikk har England satt sig i besiddelse av Gibraltar, Malta, Egypt og Kypros og har ved hjelp av disse kontrollstillinger tyrannisert et hav som ikke lengere er noget hav. England har, fastslår avisen videre, alltid forsøkt å undgå at de kyster som ligger på den annen side av Pantelleriastredet blev tatt i besiddelse av Italia. Derfor har også Frankrike kunnet bemektige sig Tunis.

Suez, Gibraltar og Dardanellene er de tre lenker som er slått om Italia for at Englands forretninger skal blomstre desto bedre. Italia har tålt ulempene og fornærmelsene lenge nok, men efter de siste voldshandlinger kommer nu dets «nok». For sitt imperiums frihet og uavhengighet vil Italia være herre i sitt eget hav. Det tåler ikke noget overherredømme mere. De tre knuter må hugges over.

Tevere beskjeftiger sig med den strategiske stilling i Middelhavet. Avisen betoner at Suezkanalen meget lett kan gjøres ubrukelig som hovedhjørnestenen for det engelske forsvarssystem ved et senket skib. På den måten kan man innkretse de engelske avdelinger på samme måte som de tyske forbundsfeller har gjort det i Frankrike og Belgien. Hvad de videre operasjoner angår, fortsetter avisen, er det italienske luftvåbens overlegenhet av avgjørende betydning. Det vil gå den engelske flåte her som i Norge. For den engelske flåte blir det efter sperringen av Suezkanalen ingen vei mere ut fra det østlige Middelhav. De italienske fly og undervannsbåter vil sørge for resten.

Total mørklegning på Malta.

Rom, 27. mai.

(NTB.) Agenzia Stefani melder fra Malta at guvernøren der har påbudt fullstendig mørklegning fra kl. 23 til kl. 5. Det heter i ordren at den som ikke følger denne forsiktighetsregel mot fallskjermtropper står i fare for å bli skutt.

Ekskronprinsens eldste sønn død.

Berlin, 27. mai.

(NTB.) Den tidligere tyske kronprins' eldste sønn, prins Wilhelm av Preussen, blev 13. mai såret ved fronten. Han er igår avgått ved døden på et feltlasarett. Bisettelsen skjer antagelig i overimorgen i Potsdam. Prins Wilhelm var premierløitnant og kompanifører i et infanteriregiment. Allerede i 1939 blev han udmerket med jernkorset av 1. og 2. klasse. I det civile liv var han jordbruker.

— Formannen i den svenske hovedkomité for Finlandshjelpen, prins Wilhelm og minister Ekstrand, er kommet til Helsingfors Under Finlandsopholdet, som varer til onsdag, skal prins Wilhelm bo i president Kallios bolig.

Nytt meglingsmøte iformiddag kl. 10.

Derefter riksmeglingsmannens forslag, hvis partene ikke blir enige.

Representanter for hovedorganisasjonene hadde meglingsmøte hos riksmeglingsmannen igår kl. 14.30. Forhandlingene varte i to og en halv time.

I formiddag kl. 10 holdes nytt meglingsmøte To dagers fristen for meglingen utløper idag, og hvis partene nu ikke blir enige, fremsetter riksmeglingsmannen sitt forslag, som sendes Socialdepartementet til approbasjon. Denne fremgangsmåte er i overensstemmelse med den nye ordning som blev etablert ved det vedtak Administrasjonsrådet fattet forleden.